

Melding om vedtak

Finansdepartementet
Akersgata 40, , Postboks 8008 Dep,

0030 OSLO

E-post: postmottak@fin.dep.no

Melding om politisk vedtak – Eiendomsskatt på produksjonsutstyr i verk og bruk - høring

Formannskapet behandlet i møte 17.09.2015 sak 48/15. Følgende vedtak ble fattet:

Vedtak i formannskapet:

Marker kommune oppfordrer Regjeringen til å forkaste forslaget til endringer i reglene om eiendomsskatt på verk og bruk.

Marker kommune stiller seg bak uttalelsen til KS med hensyn til anbefalinger og begrunnelse.

Marker kommune ber departementet vurdere mulighet for *e-skatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt annen næringsseiendom.*

Med hilsen

Hanne Beate V. Hattestad
Utvalgssekr.

Kopi til:
KS, Postboks 1378 Vika, 0114 OSLO

Vedlegg: Samlet saksfremstilling.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 15/472

Eiendomsskatt på produksjonsutstyr på verk og bruk - høring

Saksbehandler:	Vidar Østenby	Arkiv: 232 &13
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
PS 48/15	Formannskapet	17.09.2015

Rådmannens forslag til vedtak:

Marker kommune oppfordrer Regjeringen til å forkaste forslaget til endringer i reglene om eiendomsskatt på verk og bruk.

Marker kommune stiller seg bak uttalelsen til KS med hensyn til anbefalinger og begrunnelse.

Formannskapet - 17.09.2015 sak 48/15

Behandling:

Ordfører Kjersti Nythe Nilsen (AP) fremmet følgende forslag:

Marker kommune ber departementet vurdere mulighet for *e-skatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt annen næringsseiendom*

Rådmannens forslag til vedtak med ordfører Kjersti Nythe Nilsen sitt tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt

Vedtak i formannskapet:

Marker kommune oppfordrer Regjeringen til å forkaste forslaget til endringer i reglene om eiendomsskatt på verk og bruk.

Marker kommune stiller seg bak uttalelsen til KS med hensyn til anbefalinger og begrunnelse.

Marker kommune ber departementet vurdere mulighet for *e-skatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt annen næringsseiendom.*

Sammendrag

Finansdepartementet har sendt på høring et forslag om å endre reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk.

Om endringen sies det i høringsbrevet:

Etter gjeldende regler skal arbeidsmaskiner mv. tas med i eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk når de anses å være "ein part av sjølve føretaket". I høringsnotatet legges det fram to

alternative forslag til endring av reglene. **Alternativ 1** innebærer at produksjonsutstyr og–installasjoner skal fritas for eiendomsskatt. **Alternativ 2** fjerner verk og bruk som egen kategori og det vil derfor ikke lenger være mulig å kun ha eiendomsskatt på verk og bruk. Verk og bruk vil dermed eiendomsbeskattes som alminnelig næringsseiendom. Dette innebærer at produksjonsutstyr og –installasjoner fritas for eiendomsskatt, og det gir økt likebehandling mellom ulike typer næringsseiendom. Eiendomsbeskatning etter reglene for alminnelig næringsseiendom medfører også at gjenanskaffelsesprinsippet ikke lenger gjelder som hovedregel for verdsettelse. Ingen av alternativene medfører endringer i verdsettelsen av vannkraftanlegg.

Målet er å gjøre utskrivningen av eiendomsskatt mer forutsigbar og at eiendomsbeskatningen av verk og bruk blir mer lik eiendomsbeskatningen av andre næringsseiendommer.

Omlaggingen medfører et inntektsbortfall for kommunene på i overkant av 1,5 mrd. Marker kommune har i sum ca 2 mill kr pr år i eiendomsskatt på verker og bruk. Dersom de foreslåtte endringene gjennomføres vil det aller meste av dette fall bort. Unntaket er beskatningen av vannkraft som for vår del utgjør kr 212 000 pr år. Endringen vil gjøre at et eventuelt vindkraftprosjekt i kommune faller utenom beskatning.

Bakgrunn

Finansdepartementets forslag av 18.juni 2015 til endringer i reglene om eiendomsskatt på verk og bruk medfører store endringer i beskatningen på nasjonalt nivå. Marker kommune har lenge hatt eiendomsskatt på “verker og bruk”, men ikke annen næringsseiendom eller eiendom for øvrig. I sum har dette utgjort i underkant av 1 mill kr pr år for kommunen. Etter retaksering i 2015 er denne summen økt til ca 2 mill., hvorav ca 10 % kommer fra vannkraftanlegg. Det totale beløpet er beskjedent i forhold til mange av våre nabokommuner som har betydelige inntekter fra vannkraftverkene i kommune. Kommunestyret har vedtatt at også eiendomsskatt for øvrig eiendom skal vurderes innført.

Alternative endringer i regelverket er foreslått

- produksjonsutstyr og installasjoner fritas eiendomsskatt
- “verker og bruk” fjernes som egen kategori

Begge alternativene betyr et inntektsbortfall på ca 90% av utskrevet eiendomsskatt i kommunen.

Eigedomsskatteloven § 4 annet ledd annet punktum er det gitt noen eksempler på eiendommer som skal anses som verk og bruk:

”Til verk og bruk vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, møllebruk, skipsvervar, industrielle verk, og likeeins gruver, steinbrot, fiskevær, saltehus, lenser, utbygde vassfall og vassfallstykke, demningsverk, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftstader.”

I Marker er slik eiendomsskatt utskrevet til 14 bedrifter

Som bakgrunn for endringen gjengis innledning og sammendrag i høringsnotatet

I Sundvolden-erklæringen har regjeringen gitt uttrykk for et ønske om å fjerne eiendomsskatten på maskiner. I tråd med dette sender departementet nå på høring forslag til endringer i regelen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. Endringene som foreslås vil gi bedre forutberegnelighet ved utskrivningen av eiendomsskatt både for kommunene og de eiendomsskattepliktige, og samtidig innebære en betydelig lettelse i skattebyrden for mange bedrifter. Motsatsen er en betydelig reduksjon i mange kommuners eiendomsskatteinntekter.

Eiendomsskatt er en skatt som kan skrives ut på fast eiendom. Utgangspunktet i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane (eieendomsskattelova) er derfor at løsøre ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. For næringsseiendommer kategorisert som "verk og bruk", skal imidlertid arbeidsmaskiner mv. medtas i grunnlaget når de anses å være "ein part av sjølve foretaket". Regelen har blitt videreutviklet gjennom rettspraksis, og er grunnlaget for at det på verk og bruk kan ilegges eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. som anses å være en integrert del av den faste eiendommen. For andre næringsseiendommer enn verk og bruk skrives det ikke ut eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv.

Med arbeidsmaskiner menes i denne sammenhengen alle maskiner som er installert for å betjene produksjonen/virksomheten. Likestilt med arbeidsmaskiner er «tilhørsle og ting som kan setjast i klasse med slikt». Nedenfor omtales dette samlet som «arbeidsmaskiner mv.». Hvorvidt arbeidsmaskiner mv. skal anses å inngå i eiendomsskattegrunnlaget, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering, hvor flere faktorer skal hensyntas. Etter rettspraksis skal det særlig legges vekt på hvor integrert arbeidsmaskinene mv. er, omkostningene ved eventuelt å flytte disse og mulighetene for alternativ bruk av bygningene.

Regelen om arbeidsmaskiner mv. får ikke anvendelse på kraftverk. Grunnen til dette er at verdsettelsen av slike verk og bruk baseres på skattemessig formuesverdi etter særskilte regler i skatteloven. Med kraftverk siktes det her til vannkraftanlegg. Vindkraftanlegg følger de alminnelige verdsettelsesreglene, og regelen om arbeidsmaskiner mv. kommer derfor til anvendelse på denne typen anlegg.

Gjeldende regel og praksis om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. har blitt kritisert fra ulikt hold. Det anføres at det er vanskelig å forholde seg til regelverket både for kommunene og de eiendomsskattepliktige. Vanskelighetene knytter seg både til regelens skjønnsmessige innhold, og manglende forutsigbarhet knyttet til praktiseringen av regelen. På den annen side har det blitt anført at arbeidsmaskiner mv. som er tilstrekkelig integrert i verk og bruk, utgjør en del av det faste anlegget, og at en endring av regelen vil innebære at man endrer en mer enn 100-årig praksis om definisjonen av verk og bruk i eiendomsskattesammenheng.

Departementet presenterer i dette høringsnotatet to alternative forslag til endring av regelen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. I forslaget til nye regler gjøres det bruk av begrepet «produksjonsutstyr og –installasjoner». Alternativ 1 fritar produksjonsutstyr og –installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholder verk og bruk som et selvstendig utskrivingsalternativ. Alternativ 2 fjerner verk og bruk som en egen kategori i eiendoms-skatten. Etter dette alternativet foreslås slike anlegg skattlagt som alminnelig nærings-eiendom.

Reglene i § 4 annet ledd tredje og fjerde punktum, som definerer eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk, vil bli overflødige og foreslås opphevet. Alternativ 2 innebærer også andre endringer i eiendomsbeskatningen av anlegg som etter gjeldende rett er å anse som verk og

bruk, herunder endring av verdsettelsesreglene. Ingen av alternativene medfører endringer i eiendomsbeskatningen av vannkraftanlegg

Begge alternativer utjevner den ulikheten det er i grunnlaget for utskriving av eiendomsskatt mellom verk og bruk og annen næringseiendom. Sistnevnte har normalt ikke arbeidsmaskiner mv. som inngår som en del av den faste eiendommen, da slike maskiner mv. regelmessig ikke er en nødvendig innsatsfaktor i den virksomheten som utøves. Ved at produksjonsutstyr og – installasjoner holdes utenfor eiendomsskattegrunnlaget, vil verk og bruk utenom vannkraftanlegg få et lavere eiendomsskattegrunnlag enn etter dagens rettstilstand, og dermed et grunnlag for utskriving av eiendomsskatt som i prinsippet er sammenfallende med grunnlaget for annen næringseiendom.

Begge alternativene vil forenkle dagens regelverk og medføre bedre forutsigbarhet ved utskrivingen av eiendomsskatt på verk og bruk. I tillegg innebærer de lettelser i eiendomsbeskatningen av verk og bruk.

Departementet har ikke tatt stilling til hvilket alternativ som eventuelt bør erstatte dagens regel, men vil foreta en nærmere vurdering av dette etter høringsrunden. Det eksisterende statistikkgrunnlaget gir ikke et godt grunnlag for å beregne provenyvirkningene av å fjerne dagens regel om inkludering av arbeidsmaskiner mv. Det er likevel på det rene at store industrianlegg vil få betydelige skattelettelser som følge av forslaget. Dette motsvares av et betydelig inntektsbortfall for vertskommunene. Departementet legger til grunn at man gjennom høringen vil få bedre oversikt over de økonomiske konsekvensene av forslagene.

Også vannkraftanlegg anses som «verk og bruk» etter eignedomsskattelova, men følger særskilte regler mht. verdsettelsen. Eiendomsskatt for vannkraftanlegg beregnes på grunnlag av anleggets avkastning. Alle typer arbeidsmaskiner mv. inngår i grunnlaget, uten at det sondres mellom integrerte og ikke-integrerte maskiner. Departementet foreslår ingen endringer i reglene om eiendomsskatt på vannkraftanlegg.

Vurdering

Eiendomsskatt er en av de få mulighetene kommunene har til å påvirke sine inntekter. Av 355 kommuner som skriver ut eiendomsskatt har 343 kommuner omfattet “verker og bruk” i sin utskriving. Dette innbefatter ofte de største og mest robuste bedriftene, slik at mange kommuner synes det er enklere å ilegge slik skatt enn det som rammer innbyggere og øvrig næringsliv. Vannkraftanlegg står for store inntekter innen denne kategorien og omfattes ikke av endringen. KS konkluderer likevel med et beregnet inntektsbortfall på 74% dersom endringen gjennomføres. Den positive siden av dette er selvfølgelig en tilsvarende skattelette for næringslivet og større mulighet for investeringer for fremtiden. Av de 14 bedriftene som får utskrevet slik skatt i Marker er det kun en bedrift som har Marker som forretningsadresse. Eventuelle investeringer som følge av skattelette vil derfor lite trolig få særlig lokal effekt, selv om det likevel er positivt i en større sammenheng.

Utskrevet skatt i Marker er ubetydelig sammenliknet med flere av våre nabokommuner med store kraftanlegg lokalisert. Det betyr likevel mye i en liten økonomi som Marker kommune.

Vindkraft har vært et mye diskutert tema i kommunen og mange har brukt eiendomsskatt som ett av de viktigste argumentene for å tillate slik etablering. Det er beregnet en utliknet skatt på

ca kr 250.000 pr turbin, og antall planlagte turbiner var opprinnelig 28. I ettertid er antallet justert noe ned, men i sum ville kommunen minimum fått kr 5 mill i eiendomsskatt. Dersom endringsforslaget vedtas, vil hele dette beløpet bortfalle og grunnlaget for vurderingen endres. Nå har Marker kommune overfor NVE ikke anbefalt slik etablering, men om det likevel skulle gis tillatelse, vil denne endringen være radikal. Inntekt til kommunene antas å ha vært en vesentlig del av vurderingsgrunnlaget i mange av kommunene der det er etablert slike anlegg.

For nettselskapene og vindparkene ville ikke endringene hatt store økonomiske konsekvenser. Det de hadde spart i eiendomsskatt, måtte de ha tatt igjen i høyere selskapsskatt. Siden denne går til staten og ikke til kommunen, ville det ha vært kommunene som hadde tapt på endringen. Endringsforslaget oppfattes derfor som et forsøk på å overføre skatt fra kommune til stat, og på den måten svekkes kommunens inntektsgrunnlag ytterligere.

Landssamanslutninga for vasskraftkommunar LVK, Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner og KS har avgitt fyldige høringsuttalelser og anbefaler kommunene om å slutte opp om dette. De er entydige i sin fraråding av forslaget.

KS sammenfatter legger spesielt vekt på følgende forhold

- Verk og bruk beskattes ikke høyere enn annen næringseiendom
- Dagens regler ikke mer tvistiskapende enn forslaget
- Sentrale retningslinjer styrker forutsigbarhet og likebehandling
- Forslaget går ut over innholdet i Sundvolden-erklæringen
- Skattegrunnlaget forskyves fra kommune til stat
- Forslaget bryter med kommunenes forutsetninger for å tillate visse etableringer
- Inntektsbortfall må kompenseres

I oversendelsen til departementet oppsummeres det slik

- KS støtter ikke forslaget til endringer i eiendomsskatteregelverket.
- Forslagene vil medføre et anslått inntektstap for kommunene på omkring 1,7 milliarder kroner, og vil føre til betydelige inntektstap for svært mange enkeltkommuner. Omkring halvparten av inntektstapet overføres til staten i form av økt selskapsskatt og særskatt, og kommer ikke de næringsdrivende til gode.
- KS mener at kommunene etter lokaldemokratiske avveininger må beholde både retten og fleksibiliteten til også å kunne skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, inklusiv produksjonsutstyr
- Forslagene innebærer at forutsetningene for kommunenes selvstyre innsnevres, og strider mot regjeringens løfte i Sundvolden-erklæringen om at kommunene skal beholde en større andel av de inntekter som skapes lokalt.
- Forslagene er ikke egnet til å oppfylle departementets målsettinger om økt forutberegnelighet og likebehandling.

Marker kommune anbefales å støtte uttalelsen til KS i sin oversendelse.

Konklusjon

Marker kommune støtter ikke den forslåtte endringen, som vil innebære at 90 % av utskrevet skatt i Marker på denne kategorien eiendommer forsvinner. Kommunen slutter seg til den uttalelse som KS har oversendt departementet.

Vedlegg: KSE-posten
Høringsuttalelse fra Landssamanslutninga for vasskraftkommunar LVK
Høringsuttalelse fra KS
Høringsuttalelse fra Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner

Utskrift; Finansdepartementet, KS, Utviklingssjef Vidar Østenby